

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 9. juni 2022 af Østre Landsrets 12. afdeling
(landsdommerne Ib Hounsgaard Trabjerg, Bloch Andersen og Lene Conrad (kst.))

12. afd. nr. S-1261-21:
Anklagemyndigheden
mod
A A/S
v/ E
(advokat Erik Matthiesen, besk.)

Retten i Roskildes dom af 14. april 2021 (2A-8225/2020) er anket af tiltalte med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har endeligt påstået stadfæstelse.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaringer af E og vidnet F.

Den i byretten af vidnet D afgivne forklaring er dokumenteret i medfør af retsplejelovens § 923.

E har supplerende forklaret blandt andet, at G var sjakbajds. G var fuldt uddannet i systemstilladser. D havde et tre ugers stilladskursus.

Han var selv på arbejdsstedet den første dag. Arbejderne havde line på den 27. august, da de lavede stillads på tagene. Han sagde, at de skulle følge instruktionerne. G blev fyret på grund af sagen. G overholdt gentagne gange ikke instruktionerne. Der blev efterfølgende opsat et fast rækværk for enden af stilladset. Politianmeldelsen kom som en overraskelse, idet det var medarbejderen, der ikke havde gjort, som han skulle. Det var en del af uddannelsen at vide, at han skulle montere fast rækværk for enden af stilladset, inden han gik videre med arbejdet. Det krævede ikke nogen instruktion. Der kunne ikke anvendes opskydeligt rækværk, idet det ikke kunne fastgøres. Stilladset er et systemstillads.

Vidnet tilsynsførende F har supplerende forklaret blandt andet, at man skal bruge individuelt faldsikringsudstyr, hvis det ikke er muligt at etablere kollektiv faldsikring. Ifølge arbejdseddelen havde man planlagt at arbejde med individuel faldsikring indtil 8 meters højde, idet der ikke var afkrydset i rubrikken ”opskydeligt rækværk”. Han ved ikke, om der ville blive udleveret nye arbejdssedler efter den foreliggende arbejdsseddel.

Forstraffe

Selskabet er senest straffet ved vedtagelse den 3. november 2020 fra Københavns Politi for overtrædelse af Trafik- og Byggestyrelsens bekendtgørelse nr. 1497 af 1. december 2016 om køretøjers største længde, bredde, højde, vægt og akseltryk § 37, stk. 5, jf. § 37, stk. 1, jf. § 31, stk. 1, med en bøde på 6.000 kr.

Anbringender

Anklagemyndigheden har gjort gældende, at arbejdet ikke var planlagt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet man havde planlagt at arbejde op til 8 meters højde ved anvendelse af individuelt faldsikringsudstyr. Der skulle have været kollektive faldsikringsforanstaltninger. Der kunne således være bygget et trappetårn for enden af stilladset. Der kunne også være bygget stillads rundt om hjørnet af bygningen. Endvidere kunne der være anvendt opskydeligt rækværk. Der blev heller ikke ført et effektivt tilsyn.

Forsvareren har gjort gældende, at der skal ske frifindelse allerede fordi, det ikke er bevist, at D var i nærheden af enden af stilladset. Arbejdet er i øvrigt planlagt lige efter bogen. Der var udarbejdet en APV, hvoraf fremgik, at der skulle bruges liner, fordi man ikke kunne etablere kollektive faldsikringsforanstaltninger. Der er enighed om, at D har lavet en fejl

ved ikke at etablere fast rækværk for enden af stilladset, men det er ikke af anklagemyndigheden gjort gældende, at der er manglende instruktion.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten lægger til grund, at G og D var uddannet i systemstilladser, og at det som led i uddannelsen indgår, hvordan et stillads bygges op, herunder at der også sættes rækværk på enden af stilladset.

Anklagemyndigheden har ikke bevist, at selskabet er ansvarlig for, at arbejdet ikke var planlagt, tilrettelagt eller udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt som følge af det manglende rækværk, der beroede på en individuel fejl fra Gs og Ds side. Anklagemyndigheden har ikke bevist, at det var muligt at anvende opskydeligt rækværk på stedet, eller at det med rimelighed kunne kræves, at der skulle etableres et trappetårn, eller bygges stillads rundt om hjørnet af bygningen.

Landsretten lægger til grund, at E førte tilsyn med arbejdet den 27. august 2019, dagen efter arbejdet var påbegyndt, og at Arbejdstilsynet udførte tilsynsbesøg den 28. august 2019. Der foreligger ikke yderligere oplysning om tilsyn.

Landsretten finder ikke, at anklagemyndigheden har godtgjort, at selskabet ikke har ført tilstrækkeligt tilsyn med arbejdets udførelse.

Landsretten frifinder derfor A A/S.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod A A/S ændres, således at selskabet frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den

15 APR. 2021

Midt- og Vestsjællands Politi
Anklagemyndigheden

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 30. marts 2021 *)
Rettens nr. 2A-8225/2020
Politiets nr. 1200-90270-00134-19

Anklagemyndigheden
mod

A A/S

cvr-nummer

Anklageskrift er modtaget den 19. november 2020.

A A/S, B Vej 201, 3050 Humlebæk, er tiltalt for
overtrædelse af

arbejds miljølovens § 82, stk. 1, nr. 1 jf. stk. 4, nr. 1, jf. stk. 6, jf. §86, jf. § 38, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 1516 af 16. december 2010 om bygge- og anlægsarbejde § 73, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. § 37, stk. 1, ved den 28. august 2019 på arbejdsstedet C i Greve at have været ansvarlig for, at den ansatte pladsmand, D, udførte arbejde med opstilling af facadestillads, uden at arbejdet var planlagt, tilrettelagt eller blev udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet den ansatte befandt sig på stilladset i ca. 3,7 meters højde og ca. 0,5 meter fra stilladsets kant, uden at der var etableret kollektive sikkerhedsforanstaltninger mod nedstyrtning ved stilladsendens kant, hvorved der var fremkaldt fare for skade på den ansattes liv og helbred.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

A har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er under sagen afgivet forklaring af direktør E og af vidnerne F og D.

E har forklaret, at selskabet A A/S beskæftiger sig med opstilling af stilladser. De bliver som regel kontaktet af en hovedentreprenør på et byggeri, der har brug for opsætning af et stillads. Arbejdet med stilladset på C foregik over tre måneder.

Forevist foto, bilag 1-3, bekræftede ^C ^E, at det var stilladset på

Det var lidt besværligt at opsætte stilladset, fordi der var nogle udestuer, som stilladset skulle bygges ud over. De besluttede at sætte den første ramme af stilladset hen over tagene på udestuerne, hvorfra resten af stilladset blev bygget op. Det er korrekt, at der ikke var rækværk i enden af stilladset, men arbejderne skulle her anvende livline. Den pågældende medarbejder anvendte ikke sin livline, men havde fået konkret instruktion herom. Medarbejderen havde fået en beskrivelse af stilladset, herunder hvordan han skulle sætte rammen op på taget, og hvordan han skulle sikre sig. Han kan ikke huske præcis, hvordan han formulerede instruktionen, men det stod klart, at medarbejderne skulle anvende livline.

Forevist foto, bilag 1-3, forklarede ^E, at det er medarbejderen på stilladset. Medarbejderen har ikke iført sig faldsikringsudstyr.

Det var ikke muligt at opsætte et opskydeligt rækvært i enden af stilladset, da det ville ramme udestuernes tage nedenunder. Først når der var bygget endnu en etage på stilladset kunne der monteres et rækvært på etagen nedenunder.

Arbejdstilsynet pålagde dem at montere et opskydeligt rækværk og udstedte et forbud mod at arbejde videre på stilladset indtil det var opsat.

Forevist notat over telefonsamtale den 8. oktober 2019 med ^F fra Arbejdstilsynet, bilag 1-8, forklarede ^E, at han ikke havde set stilladset på det tidspunkt. Normalt er det sådan, at der kan monteres et opskydeligt rækværk. Hvis han havde vidst, at der var opsat en 1,5 meter ramme nedenunder det pågældende stilladsdk, havde han vidst, at det ikke var muligt at opsætte et opskydeligt rækværk, og så havde han ikke svaret ^F på den måde.

Foreholdt tilsynsførende, ^{Fs} rapport, bilag 1-5, forklarede ^E, at han ikke kan udtale sig om, hvorvidt der var opskydeligt rækværk til stede, men det vil han tro.

^B, som arbejdede på stilladset, havde gennemgået et tre ugers kursus, som gav ham adgang til at bygge stilladser indtil tagrenden. Han havde taget uddannelsen i perioden fra den 25. april til 16. maj 2019. Kurset er en forudsætning for at arbejde på stillads.

Forevist arbejdsseddel, bilag 1-6, forklarede ^E, at arbejdssedlen blev udleveret til medarbejderne sammen med en tegning af stilladset inden opsætningen af stilladset blev påbegyndt.

Der udleveres nye arbejdssedler i takt med, at konstruktionen af stilladset ændres. Det ville tage omkring to dages arbejde at opføre første lag af stilladset, der er dækket af den pågældende arbejdssedel.

Adspurgt af forsvareren forklarede Lars Kanstrup, at det er ham eller konduktøren der udarbejder arbejdssedlerne. Man gennemgår arbejdssedlen om morgenen inden arbejdet iværksættes.

Han sætter altid sikkerheden meget højt. Han har opfundet det opskydelige rækværk og bruger det, men det var ikke muligt at opsætte det for enden af stilladset, da det kræver to værn for at det står lodret, og det skal have to fikspunkter for ikke at tippe. Det kunne ikke lade sig gøre. Efter hans opfattelse var der ikke andre muligheder end at anvende line.

Foreholdt Arbejdstilsynets afgørelse af 3. september 2019, bilag 1-3, forklarede ^E, at der godt kunne have været monteret et fast værn for enden af stilladset, og ved montering af dette skal der anvendes line.

^D burde have haft sele på hele tiden. Alle medarbejderne har deres egen sele, som de får udleveret ved ansættelsen.

Han havde været på tilsyn dagen forinden Arbejdstilsynet kom. Det var ikke muligt at lave et kollektivt værn der hvor ^D stod.

Ud fra fotoet, bilag 1-3, vurderer han, at ^D arbejdede ca. tre meter fra kanten af stilladset.

Da han talte i telefon med ^F den 8. oktober 2019 blev han på intet tidspunkt oplyst om, at oplysningerne skulle anvendes til en straffesag.

^F har forklaret, at han er ansat i Arbejdstilsynet og var til stede på byggepladsen som tilsynsførende. Han observerede en arbejder for enden af stilladset, som var i overhængende fare for at falde ned, da der ikke var rækværk opsat det sted. Han bad arbejderen om at træde tilbage og komme ned fra stilladset.

De tog nogle fotos, som illustrerede situationen. Arbejderen på stilladset gik frem og tilbage på stilladsdækket, og var på nogle tidspunkter under en halv meter fra kanten. Arbejderen var i færd med at montere dækket ovenover. Der var ikke noget rækværk for enden af stilladset, og hvis arbejderen var snublet der, var han faldet over tre meter ned. Afstanden fra jorden til stilladsdækket målte de til 3,70 meter.

Man kunne have anvendt et opskydeligt rækværk eller et fast rækværk. Det kommer an på, hvilket stilladssystem man anvender.

Man kan anvende line i de tilfælde, hvor man ikke kan anvende opskydeligt rækværk. Kollektive foranstaltninger går altid forud for personlige værne-

midker såsom livline.

Foreholdt ^{Es} forklaring om, at det ikke var muligt at opsætte et opskydeligt rækværk for enden af stilladset, forklarede vidnet, at stilladset det pågældende sted gik helt ned til jorden, og efter vidnets vurdering kunne man godt have monteret et opskydeligt rækværk nedefra.

Et dansk stilladsfirma har udviklet et stilladsrækværk, der kan passe med andre stilladstyper. Han ved ikke om det pågældende rækværk passer på en stilladsramme på 1,5 meter.

^E oplyste under telefonsamtalen den 8. oktober 2019, at der godt kunne have været monteret et opskydeligt rækværk for enden af stilladset.

Man kunne have valgt at lave trappeopgang i den ende af stilladset, men så vidt han husker skulle stilladset fortsætte. Man kunne også have valgt at montere et fast rækværk ved hjælp af en lift, men hans vurdering er, at man godt kunne have monteret et opskydeligt rækværk. Det er muligt at opsætte et opskydeligt rækværk uden at fæste det til husmuren.

Hvis man er i en situation, hvor det ikke er muligt at opsætte et opskydeligt rækværk må man anvende faldhindrende udstyr såsom en line, hvor linen er tilpasset i længden, så man ikke risikerer at falde ned..

De spurgte en af arbejderne på stedet, ^{G,} om der var opskydeligt rækværk med på bilen og det var der ikke. ^G var uddannet stilladsarbejder. De forsøger altid at kontakte arbejdsgiveren, og de talte med ^{E,} som insisterende på, at man ikke kunne anvende opskydeligt rækværk på langs af bygningen. Det var de enige i, men efter vidnets vurdering kunne man godt have opsat opskydeligt rækværk for enden af bygningen.

^E oplyste, at han havde instrueret arbejderne om at anvende faldsikringsudstyr, hvilket også fremgik af arbejdssedlen, men det anvendte den pågældende arbejder ikke. Arbejderen var pladsmand, og de fik oplyst, at han var uddannet stilladsarbejder.

Foreholdt ^E forklaring om, at han ved samtalen den 8. oktober 2019 ikke havde set stilladset, forklarede vidnet, at ^E jo havde modtaget det udstedte forbud med et foto, hvor situationen fremgår. ^E medgav under telefonsamtalen, at det godt kunne lade sig gøre at opsætte opskydeligt rækværk for enden af stilladset. Arbejdstilsynets forbud blev sendt til virksomheden den 3. september 2019.

Adspurgt af forsvareren forklarede vidnet, at han går ud fra, at ^E havde set forbuddet, herunder fotoet, da samtalen fandt sted den 8. oktober 2019. Der findes rigtig mange stilladsløsninger, og han stolede på ^{E,}

da han i telefonen oplyste, at det godt kunne lade sig gøre. Samtalen blev ført for at undersøge om de kunne fastholde kravet.

Vidnet er ikke uddannet i stilladsopbygning. Han er uddannet inden for faldsikringsudstyr.

Vidnet kom gående mod stilladset fra den retning, hvor fotoet er taget. Det kan godt passe, at arbejderen stod ca. 2,5 meter fra kanten, da billedet blev taget.

Vidnet åbnede ikke låger mv. på lastbilen for at undersøge om de havde medbragt opskydeligt rækværk, men de spurgte ^G om det, og han oplyste også på forespørgsel, at ^D var pladsmand. Det er ikke offentligt tilgængeligt, hvilken uddannelse en stilladsarbejder har.

^D har forklaret, at han på daværende tidspunkt var ansat h ^{A A/S} og var på en arbejdsopgave med opbygning af et stillads. Arbejdstilsynet kom.

Han havde taget en uddannelse i at opbygge stillads.

Forud for arbejdets start havde han af ^E modtaget en tegning og ^E forklarede, hvordan stilladset skulle bygges op. Vidnet og de øvrige arbejdere fik en arbejdsseddel. Han fik oplyst, at der skulle anvendes et opskydeligt rækværk og hvis ikke det kunne opsættes skulle de anvende sele.

Da Arbejdstilsynet kom stod han og monterede et stilladsdæk på en ramme. Det var ikke muligt at opsætte et opskydeligt rækværk i enden på grund af halvtaget nedenunder.

Forevist foto, bilag 1-3, forklarede vidnet, at det er ham på fotoet. Han påmonterer dækket ovenover. Han kom op på stilladset via en stige som stod for enden af stilladset, men da Arbejdstilsynet kom, var stigen blevet flyttet om på siden af stilladset. Stigen var 3,3 meter høj og var påmonteret stilladset. Der var 3,5 meter fra jorden og op til det dæk, hvor han stod.

Han havde travlt, og han havde glemt at påføre sig en sikkerhedsline. Hans makker, som også er uddannet stilladsarbejder, vidste også, at der ikke kunne monteres et rækværk i enden. De skulle i stedet have anvendt en livline. Et fast rækværk monteres oppefra.

Centerjurist, ^H redegjorde for bødeniveauet og oplyste herunder, at der er tale om en grundbøde på 20.000 kr., jf. arbejdsmiljølovens § 82, stk. 1, et tillæg på 10.000 kr. da det er en skærpende omstændighed, at der var fare for skade, jf. arbejdsmiljølovens § 82, stk. 4 samt et tillæg på 50 pct. ud fra virksomhedens størrelse med 19 ansatte, jf. arbejdsmiljølovens § 82, stk.

6.

Der har været fremlagt

- Arbejdsseddel af 26. august 2019
- Arbejdstilsynets besøgsrapport af 28. august 2019
- Arbejdstilsynets straksforbud af 3. september 2019.
- Rapport om grove overtrædelser af 6. september 2019 udarbejdet af tilsynsførende ^F
- Telefonnotat af 8. oktober 2019 over samtale mellem ^{E og F}

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter arbejdsmiljølovens § 38, stk. 1, skal arbejde planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Efter § 37, stk. 1, i bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejde (bekg. nr. 1516 af 16. december 2010) skal der ved bl.a. stilladsarbejde, hvor det er nødvendigt af hensyn til de beskæftigedes sikkerhed og sundhed, etableres kollektive sikkerhedsforanstaltninger, f.eks. rækværk, der sikrer mod nedstyrtning eller gennemstyrtning. Efter § 37, stk. 4, går kollektive sikkerhedsforanstaltninger forud for faldsikringsudstyr.

Direktør ^E har erkendt, at der ved opsætning af stilladset på arbejdsstedet ^C i Greve ikke blev etableret kollektive sikkerhedsforanstaltninger for enden af stilladset. Dette stemmer overens med forklaringen afgivet af tilsynsførende ^{F og D} sammenholdt med de foreliggende fotos af stilladset og arbejdssituationen.

Direktør ^E har forklaret, at det ikke var muligt at opsætte kollektive sikkerhedsforanstaltninger det pågældende sted, og at han i stedet havde instrueret sine medarbejdere om at anvende faldsikringsudstyr ved arbejde på stilladset.

Efter forklaringen afgivet af tilsynsførende ^F og telefonnotatet over samtalen den 8. oktober 2019 mellem ^{E og F,} finder retten det imidlertid bevist, at det var muligt at etablere en kollektiv sikkerhedsforanstaltning enten i form af montering af et opskydeligt rækværk eller ved montering af et fast rækværk ved brug af en lift. Efter ^F forklaring lægges det endvidere til grund, at stilladsarbejderen, ^{D,} gik frem og tilbage på stilladsdækket og herunder var ca. 0,5 meter fra stilladskanten, hvor der ikke var noget rækværk.

På denne baggrund er det bevist, at ^{A A/S} ikke havde planlagt og tilrettelagt arbejdet så det kunne udføres sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt,

idet den ansatte stilladsarbejder, D, den 28. august 2019 arbejdede på stilladset i 3,7 meters højde, uden at der var etableret kollektive sikkerhedsforanstaltninger, hvorved der var fremkaldt fare for skade på stilladsarbejderens liv og helbred.

A A/S er derfor skyldig i den rejste tiltale.

Straffen fastsættes til en bøde på 45.000 kr., jf. arbejdsmiljølovens § 82, stk. 1, nr. 1 jf. stk. 4, nr. 1, jf. stk. 6, jf. §86, jf. § 38, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 1516 af 16. december 2010 om bygge- og anlægsarbejde § 73, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. § 37, stk. 1.

Thi kendes for ret:

A A/S skal betale en bøde på 45.000 kr.

A A/S skal betale sagens omkostninger.

Anna Lindgren
Dommer

/lino

*) Berigtiget i medfør af retsplejelovens § 221, stk. 1, således at dommen retteligt er afsagt den 14. april 2021.

Retten i Roskilde den 15. april 2021

Anna Lindgren

/bfi

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I ROSKILDE, den 15. april 2021

Britt Fich
Kontorfuldmægtig